

Képzelt terek műemlékei

Bodonyi Zoltán Nosztalgikus utópia című sorozatáról

*[A]z esztétikai vagy műszaki okból elkerülhetetlennek
minősített mindennemű kiegészítés építészeti alkotásnak minősül,
s mint ilyen, korának jegyeit kell magán viselnie.
Velencei charta*

Képzeljünk el egy világot, amelyben nemcsak a valódi épületek és városok vannak kitéve az időnek és ezzel együtt az átépítés lehetőségének, hanem minden egyes elképzelt helyszín is. Ha elfogadjuk Alberti híres definícióját, miszerint egy kép egy ablak egy másik világra, akkor ez a gondolat nem is olyan valóságtól elrugaszkodott; csak az időtengelyt kell mellé elképzelnünk. Itt nem a képből animált gifek gyors (és gyakran lapos) örömet kell keresnünk, hanem a képek világának hosszú távú fejlődésére és az építészettel, műemlékvédelemmel kapcsolatos viszonyára kell rákérdeznünk.

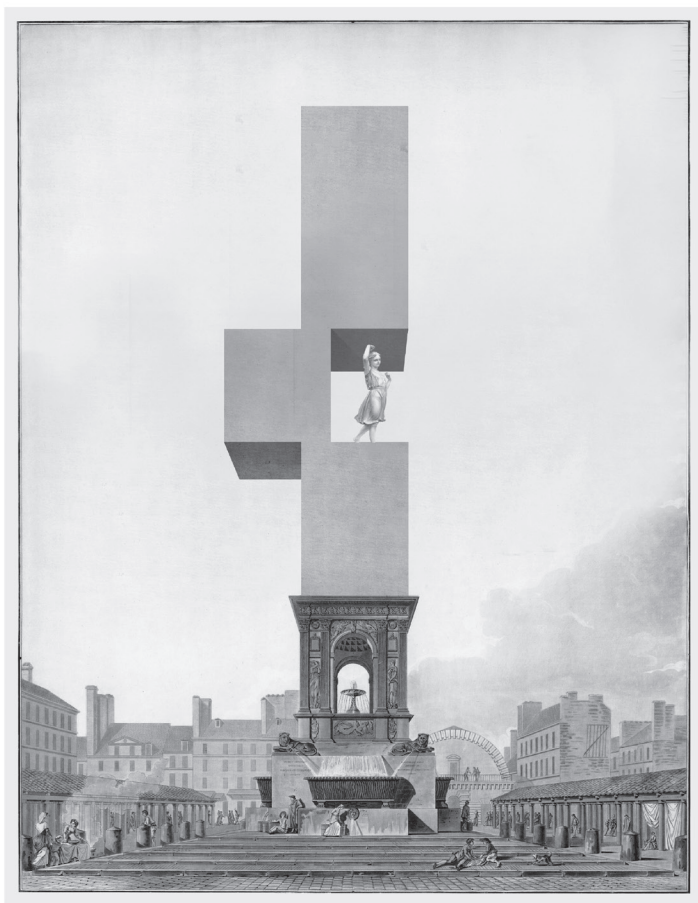
78

Bodonyi kiegészítései meglepően konzervatívak, és tiszteletben tartják a Velencei charta műemlékvédelmi elveit, amennyiben az újnak mindig élesen el kell különülnie a régítől annak érdekében, hogy az utókor számára az eredetiség-érték megmaradjon. Tornyai és tudományos fantasztikus repülő építészeti elemei követik a kortárs filmes trendet a jövő víziójáról: hatalmas méretek, letisztult, szinte a sivárságig minimalista részletek.

Az egyes kiegészítések a szó hermeneutikai értelmében vett illusztrációként viselkednek, azaz megvilágító erejűek (az illusztráció kifejezés végső soron a latin lux, fény szóra megy vissza), és az eredeti helyszín bizonyos tulajdonságait erősítik fel. Egyszerű esete ennek a *Jerikó I.*, ahol a háttérben magasodó torony egyszerre jelzi a város hatalmát és nehezedik fenyegetésként az egész jelenetre. Finomabb, de hasonló hatást kelt a kilenc torony, ami Rembrandt három fája mellett épült fel. A kilenc sötét négyzetes hasáb csak még jobban kiemeli a kép bal felső oldalán található jellegzetes karcnyomokat, azaz a holland időjárás két jellegzetes elemét: a szelet és az esőt.

A sorozat 10. elemétől jellegzetes változás történik: a kiegészítések átörökörik a képek keretét, és ezzel saját, önálló létet érnek el. Megváltozik a kiegészítő és a kiegészített elem dinamikája, és előtérbe kerül a kép képi mivolta, hogy amit látunk, az mégiscsak egy játék, ahol a múlt és a jövő találkozik.

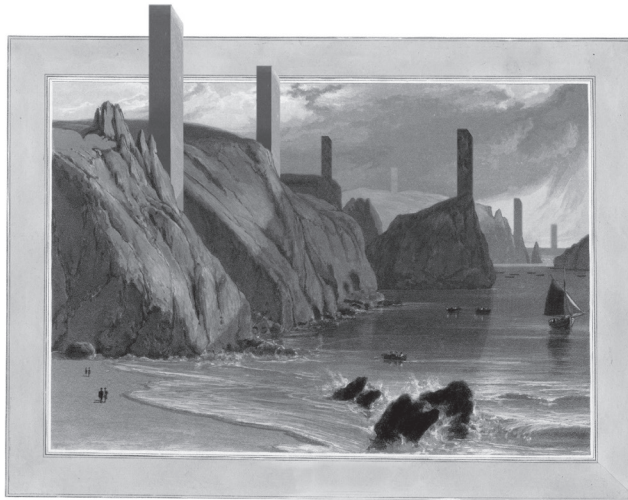
Gárdonyi László





Bodonyi Zoltán: Kilenc torony

80



Bodonyi Zoltán: Torony II.

